

Tips voor het maken van studieplannen

1 Inleiding – studieplannen maken

Een definitie van plannen volgens de Dikke van Dale is: 'een plan of concept maken'.

We bespreken eerst waarom studieplanning belangrijk is, daarna geven we tips over hoe je dat het best kunt doen.

2 Planning?

Wanneer je een baan hebt van 9 tot 5, zal het niet veel moeite kosten op tijd op je werk aanwezig te zijn. Als student ben je vrij in de besteding van je tijd. Afgezien van verplichte werkgroepen wordt aan jou overgelaten wanneer je werkt. Je bent je eigen baas. Dit betekent steeds opnieuw beslissen wanneer je studeert en wanneer niet. Iedere student kent wel dagen waarin hij zich voorneemt hard te gaan studeren, maar waar ieder moment iets tussenkomt: boodschappen doen, de bel gaat, even opbellen, de planten verzorgen en dergelijke. De tijd goed indelen, tijd structureren, is een kwestie van keuzen maken.

3 Waarom is planning belangrijk?

Aan het begin van het studiejaar krijg je een studiegids. Het programma dat daarin beschreven staat, kun je op twee manieren lezen:

- 1 als een opsomming van wat er allemaal gaat gebeuren in het studiejaar
- 2 als een overzicht van taken die dit studiejaar uitgevoerd moeten worden.

De eerste manier past bij een wat afwachtende studiehouding, je bladert de studiegids door en je gaat ervan uit dat vanzelf zal blijken wat de studie inhoudt en hoe het een en ander verloopt. Te lang afwachten heeft vaak de consequentie dat je te laat dingen te weten komt en opeens erg veel tegelijk moet doen.

Bij de tweede manier duikt onmiddellijk een groot aantal vragen op, je wilt weten wat er precies van je wordt verwacht.

Voor er dieper wordt ingegaan op het 'hoe' van het plannen, wordt eerst nog aandacht besteed aan de vraag wat plannen binnen de studie nu eigenlijk is. Simpel gezegd is plannen binnen de studie het opsplitsen van de studietaak in een aantal deeltaken die binnen een bepaalde termijn worden afgelegd. Je stemt de beschikbare tijd en de hoeveelheid stof daarbij zodanig op elkaar af dat je binnen een bepaalde tijd de stof beheerst en daarover een tentamen zou kunnen afleggen.

Het eerste studiejaar is vrij gestructureerd. Wanneer je alles volgt en ook haalt, is er niets aan de hand. Wanneer je echter een tentamen niet haalt en de herkansing volgt in het tweede blok, waarin je het ook druk hebt met andere vakken, zul je zeker moeten gaan nadenken over de planning. Hoe verdeel je je tijd over

de verschillende vakken? Kun je aan meerdere vakken tegelijk werken? Aan welke vakken wil je prioriteit geven als je in tijdnood komt?

Het is een bekend gegeven dat studievertraging leidt tot extra vertraging. Door een herkansing loop je het gevaar andere vakken te laten schieten, die je vervolgens ook niet haalt, zodat steeds meer achterstand optreedt. Daardoor krijg je steeds het gevoel achter jezelf aan te hollen. Door bij vertraging veel aandacht te besteden aan je planning en aan je studiemethodiek kun je voorkomen een grotere achterstand op te lopen.

Sommige studenten vinden het onmogelijk om met een tijdsplanning te werken. Of ze vinden het niet nodig. Maar helemaal zonder tijdsplanning werken brengt het gevaar met zich mee dat je te laat begint en geen goed overzicht hebt over beschikbare en benodigde tijd. Het gaat er niet om dat je dagen bezig bent met het maken van schema's, die je misschien nooit echt kunt uitvoeren. Het gaat erom dat je iets doet aan planning op papier.

4 Hoe maak je een planning?

Je kunt een onderscheid maken tussen lange- en kortetermijnplanning. Je kunt een planning maken die in grote lijnen aangeeft wanneer je wat wilt doen (bijvoorbeeld een blokplan) en een planning die meer gedetailleerd is (bijvoorbeeld een weekplan). Er bestaat helaas niet zoiets als een ideaal plan dat voor iedereen zou gelden. Een studieplan is individueel en gaat uit van wat in jouw situatie in jouw studie een rol speelt.

Langetermijnplanning

In de studiegids wordt aangegeven hoeveel credits je voor ieder onderdeel binnen een blok krijgt. Na oriëntatie op studietaken en andere verplichtingen aan het begin van een blok beschik je vaak over veel losse informatie. Het is handig om voor jezelf alle data systematisch te ordenen of met andere woorden te structureren. Dit kun je uitvoeren door bijvoorbeeld alle vaste punten zoals tentamendata, data waarop het onderwijs is afgelopen of weer begint, vakanties, sportevenementen en dergelijke in een schema vast te leggen. Je kunt hiervoor je agenda gebruiken, maar ook een kalender of zelf een wekenschema maken. Hier ontstaat het begin van jouw studieplan. Structureren betreft naast het ordenen van data ook het ordenen van de leerstof. Door zowel data als leerstof te structureren krijg je onder andere meer overzicht over wat er van je wordt verwacht, de hoeveelheid van de leerstof en de belangrijke stukken.

Kortetermijnplanning

Behalve een studieplan voor wat langere termijn, zoals hiervoor beschreven, kun je ook een studieplan maken voor een veel kortere periode. Nadat je eerst een globale planning hebt gemaakt over een blokperiode, maak je uitgaande hiervan een meer gedetailleerde weekplanning.

Het is hierbij van belang te onthouden dat je niet alleen je studietijd inplant, maar ook wat je in deze tijd moet gaan doen. En dit doe je niet voor één vak, maar voor alle vakken die je in een bepaald blok volgt.

---

5 Tips om te plannen!

- Maak een overzicht van wat je moet doen: hiervoor kun je de studiegids raadplegen, maar je kunt ook de informatie gebruiken die je in de hoorcolleges en werkcolleges krijgt.
- Taxeer de studietijd die nodig is voor iedere opdracht: je moet hiervoor weten hoeveel de totale stof is, hoe moeilijk deze stof is en hoe je zelf studeert (werktempo, hoeveel tijd je achter elkaar kan werken, enzovoort).
- Plan niet te veel studie-uren achter elkaar: korte pauzes tijdens het studeren zijn nodig. Maak ze niet te lang, anders heb je weer een 'warming up' nodig.
- Zorg voor voldoende afwisseling in je planning: plan ook vrije uren voor ontspanning, sport, film, tv.
- Zorg ook voor afwisseling in de aard van het werk: wissel vakken onderling af. Ook binnen bepaalde studietaken kun je op verschillende wijzen te werk gaan; sommen maken afwisselen met gedeelten theorie bestuderen. Afwisseling komt je concentratievermogen ten goede.
- Plan flexibel: geef jezelf enige speelruimte om van je planning af te wijken. Er kunnen altijd onverwachte dingen gebeuren. Reserveer daarom altijd iets meer tijd dan je verwacht nodig te hebben.
- Studeer geen zeven volle dagen per week: neem ook vrije dagen. Juist door ook je vrije tijd te plannen kun je die optimaal benutten. Je kunt je pas echt ontspannen en met andere zaken bezig zijn als je niet constant de gedachte hebt 'ik had eigenlijk moeten studeren'.
- Uitvoeren van een plan: wanneer je meer tijd besteedt aan iets dan je zou verwachten of van je wordt verwacht, stel dan prioriteiten, bijvoorbeeld fysiologie gaat voor methoden van gespreksvoering. Je kunt je planning steeds bijstellen; neem nieuwe informatie steeds in je planning op (bijvoorbeeld een hoorcollege vervalt of is een week uitgesteld). Ook als je sneller gaat dan gepland, is het zinnig om de planning bij te stellen.

Bron: *Cursushandboek studievaardigheden voor mbo'ers*, juni 2004, Instituut voor Marketing en Management/Academie voor Gezondheidsstudies, Hanzehogeschool Groningen.